

Deontologische code van de gemeenteraadsleden

1. Het statuut van de code voor politici

1.1. De deontologische code van de gemeenteraadsleden inzake dienstverlening aan de bevolking is het geheel van beginselen, gedragsregels en gebruiken die de raadsleden als leidraad nemen bij de uitvoering van hun mandaat en hun dienstverlening aan de bevolking. Deze code is ook van toepassing voor groepen van raadsleden die aan collectieve dienstverlening doen, alsook op medewerkers of derden die in opdracht van raadsleden handelen.

2. Uitgangspunten en taakinving

2.1. Het doel van alle politieke activiteit is het algemeen belang. Persoonlijke macht, aanzien of inkomen mag nooit een drijfveer zijn. Een beleid dient zo open mogelijk gevoerd te worden, vooraleer een beslissing wordt genomen.

2.2. Gemeenteraadsleden dienen te besturen "op hoofdlijnen". Het is dus niet voldoende om enkel de dagdagelijkse problemen op te lossen, zonder te werken aan structurele oplossingen. De raadsleden dienen een visie te ontwikkelen over de gewenste ontwikkeling van de lokale samenleving, strategische keuzes te maken ten behoeve van het algemeen belang, afwegingen te maken van de vele particuliere en groepsbelangen die spelen in dossiers. De raadsleden hebben eveneens een controletaak op het ambtelijk en bestuurlijk functioneren van het gemeentebestuur. Daarnaast hebben de raadsleden een signaalfunctie : door permanente contacten met de bevolking (individuen, groepen, organisaties, bedrijven, ...) moeten ze op de hoogte blijven van belangrijke maatschappelijke problemen waarvoor een overheidsopptreden mogelijk vereist is.

2.3. De raadsleden zullen zich degelijk te informeren en de nodige vorming volgen ten einde met kennis van zaken aan het beleid mee te werken.

2.4. De raadsleden bereiden zich degelijk voor op de raadszittingen, commissies en andere vergaderingen.

3. Algemene plichten, doelstellingen en uitgangspunten

3.1. De raadsleden moeten erover waken dat zij, ook buiten hun politieke activiteiten en in het licht van deze code, geen dienstverlenende activiteiten ontplooiën die de eer en de waardigheid van hun mandaat kunnen schaden.

3.2. De raadsleden zullen voor de omschrijving van hun eigen dienstverleningsactiviteiten geen termen gebruiken die verwarring creëren met officieel door overheden ingestelde dienstverlening. (dus bijvoorbeeld niet de termen "ombudsman", "ombudsvrouw", "ombudsdienst", "klachtendienst", "klachtenmanagement" of andere vergelijkbare samenstellingen met "ombud" en "klacht").

3.3. Bij hun optreden binnen hun functie als gemeenteraadslid en in hun contacten met individuen, groepen, instellingen en bedrijven geven de gemeenteraadsleden voorrang aan het algemeen belang boven particularistische en particuliere belangen en zij vermijden elke vorm van belangenvermenging.

3.4. Elke vorm van rechtstreekse dienstverlening, informatiebemiddeling of doorverwijzing gebeurt zonder enige materiële of geldelijke tegenprestatie van welke aard ook en mag geen vorm van cliëntenwerving inhouden.

3.5. De raadsleden moeten op dezelfde gewetensvolle manier ten dienste staan van alle burgers die op hun dienstverlening een beroep doen, zonder onderscheid van geslacht, huidskleur, afstamming, sociale stand, nationaliteit, filosofische overtuiging, partijvoorkeur of persoonlijke gevoelens jegens hen.

3.6. Tussenkomen bij gerechtelijke en politieke instanties om de juridische besluitvorming in individuele dossiers te beïnvloeden zijn verboden .

3.7. Het gebruik van informatie waarover de gemeenteraadsleden omwille van hun functie beschikken vooraleer deze algemeen bekend is, voor materieel of geldelijk gewin van zichzelf of anderen is verboden.

4. Specifieke bepalingen

4.1. Het raadslid als informatiebemiddelaar en als doorverwijzer

Het behoort tot de taak van de gemeenteraadsleden om informatie te ontvangen, informatie te verstrekken en om door te verwijzen naar de geëigende diensten of instanties.

De gemeenteraadsleden stellen informatie ter beschikking over de werking van ombudsdiensten en de diensten die instaan voor het behandelen van klachten van de burger over het optreden van de overheid. Tevens verstrekken ze informatie over bestaande informatiediensten waar de burger voor informatie terecht kan. De gemeenteraadsleden proberen, waar mogelijk, vraagstellers door te verwijzen naar de geëigende diensten van de administratie, het gerecht, ..., zoals bijvoorbeeld de ombudsdiensten en informatieambtenaren die van overheidswege ingesteld zijn om de problemen van de vraagstellers op te lossen, of naar particuliere en overheidsdiensten die professioneel gespecialiseerd zijn in het oplossen van de opgeworpen problemen.

Bestuurlijke en gerechtelijke informatie waarop de vraagsteller geen recht heeft, die de goede werking van de administratie of het gerecht kan doorkruisen of die de privacy van anderen in het gedrang kan brengen, mag door de gemeenteraadsleden niet worden doorgegeven.

4.2. Het raadslid als administratieve begeleider en ondersteuner

Raadsleden ondersteunen en begeleiden de burgers in hun relatie met de administratie of met betrokken instanties.

Omdat steeds meer overheidsdiensten en gespecialiseerde diensten een ombudsdienst of klachtendienst hebben ingesteld ter oplossing van conflicten, dienen de raadsleden de burger in eerste instantie doorverwijzen naar de bevoegde ombuds- of klachtendienst.

De raadsleden hebben het recht vragen te stellen naar concrete toelichting bij de bestaande regelgeving of een genomen beslissing, naar de stand van zaken van een dossier of de verantwoording voor het niet-beantwoorden van vragen door de burger gesteld.

Bij het ondersteunen en begeleiden van vraagstellers, respecteren de raadsleden de onafhankelijkheid van de ambtenaren en diensten, de objectiviteit van de procedures en de termijnen die als normaal beschouwd worden voor de afhandeling van soortgelijke dossiers.

Wanneer het raadslid optreedt als administratief begeleider of ondersteuner van de burger wordt de eventuele briefwisseling ter zake op naam van de burger gevoerd. Er wordt op geen enkele wijze melding gemaakt van de ondersteunende en begeleidende rol van het raadslid.

4.3. Tussenkomen

Bespoedigingtussenkomen, waarbij raadsleden een administratieve of gerechtelijke procedure proberen te versnellen in dossiers die zonder die tussenkomst weliswaar een langere verwerkingsperiode, maar toch een gunstig gevolg zouden krijgen, zijn niet toegestaan. Rechtmatige en gemotiveerde tussenkomen binnen het wettelijke kader zijn toegestaan.

Verzoeken van een raadslid om een burger te begunstigen, zijn verboden. Tussenkomen bij selectievoerende instanties, die tot doel hebben het bevorderen van kansen op benoeming, aanstelling en bevordering in de administratie en binnen de gerechtelijke sector, zijn niet toegestaan.

Als raadsleden om steun gevraagd worden dan delen de mandatarissen aan de kandidaten mee dat de benoeming of bevordering gebeurt op basis van de vastgelegde criteria en verwijzen ze de kandidaten door naar de geëigende instanties.

De raadsleden mogen wel informatie inwinnen en doorgeven omtrent de voorwaarden en de organisatie van examens en bekwaamheidstests en de procedures voor benoemingen, aanstellingen en bevorderingen.

De raadsleden mogen zich engageren tot het uitoefenen van toezicht op de objectiviteit van examens of bekwaamheidstests. Om die objectiviteit te garanderen, kunnen zij inlichtingen inwinnen over de evaluatieprocedures en -criteria.

De raadsleden mogen werkzoekenden op de hoogte stellen van werkaanbiedingen in de particuliere en de overheidssector. Voor die informatietaak mogen zij geen enkele tegenprestatie, van welke aard ook, beloven of leveren aan de betrokken werkgevers.

4.4. Onrechtmatige en onwettelijke voordelen

Elke poging tot bevoordeling, waarbij de burger door toedoen van een raadslid iets probeert te bereiken wat onrechtmatig of wettelijk niet toelaatbaar is, is verboden.

Tussenkomsten van raadsleden met de bedoeling de toewijzing of de uitvoering van contractuele verbintenissen met de overheid te beïnvloeden, zijn verboden.

4.5. Schijndienstbetoon

Alle vormen van schijndienstbetoon, waarbij raadsleden bewust maar onterecht de indruk wekken dat zij bij de goede afloop van een persoonlijk dossier daadwerkelijk tussenbeide gekomen zijn (eventueel zonder dat de betrokken burger om een tussenkomst heeft gevraagd) zijn niet toegestaan. Wanneer een burger daar niet om heeft gevraagd, zal het raadslid hem niet aanschrijven om hem, in plaats van of naast de officiële kennisgeving, op de hoogte te brengen van de beslissing die genomen werd in een dossier.

4.6. Bekendmaking dienstverlening

Het gemeentebestuur zal op geregelde tijdstippen de lijst van alle raadsleden met hun contactadressen en foto bekendmaken bij de bevolking.

Het is de gemeenteraadsleden verboden om publiciteit te maken voor dienstverlenende activiteiten. Zij kunnen, aanvullend op de informatieverstrekking door het gemeentebestuur, wel bekendheid geven aan hun bereikbaarheid voor de bevolking.

De gemeenteraadsleden maken in hun communicatie, die gericht is op individuen, geen melding van de persoonlijke diensten die zij eventueel voor de betrokkenen hebben verricht. In geen geval mogen zij de indruk wekken dat zij om steun vragen in ruil voor bewezen diensten.

5. Naleving, controle en sanctionering

5.1. Het college van burgemeester en schepenen zal er voor zorgen dat de dossierbehandelende ambtenaren elke tussenkomst (ondermeer uitgaande van politieke mandatarissen en partijfunctionarissen op alle niveaus, vertegenwoordigers van drukingsgroepen en publieke, semi-publieke of privé-hulpverleners) toevoegen aan het desbetreffende administratieve dossier, met uitzondering van louter informatieve vragen die niet de intentie hebben de visie of de behandelingstermijn van de betrokken ambtenaren te beïnvloeden.

5.2. Er wordt samen met de Raad voor Maatschappelijk Welzijn een gezamenlijke deontologische commissie ingesteld die waakt over de naleving van de deontologische code. Deze heeft dezelfde samenstelling als de gemeenteraadscommissies, waaraan één vertegenwoordiger wordt toegevoegd van elke fractie die niet in de commissies vertegenwoordigd is en één vertegenwoordiger van elke fractie in de Raad voor Maatschappelijk Welzijn. De commissie wordt voorgezeten door de voorzitter van de gemeenteraad. De leden ervan ontvangen geen zitpenning. De commissie kan enkel beslissingen nemen die worden gesteund door minstens 2/3 van de leden.

Ambtenaren of andere personen die geconfronteerd worden met een inmenging van een mandataris of derde die zij in strijd achten met deze deontologische code, worden verzocht hiervan binnen tien dagen melding te maken bij de gemeentesecretaris. Kopie van de melding wordt onverwijld ter kennis gebracht van het betrokken raadslid. Anonieme klachten zijn onontvankelijk.

De gemeentesecretaris legt de in het tweede lid omschreven meldingen voor aan de deontologische commissie binnen de dertig dagen na ontvangst. De commissie onderzoekt die meldingen op hun gegrondheid. Daarbij moet het recht van verdediging van het betrokken raadslid worden gevrijwaard. Uitspraak moet geschieden binnen dertig dagen na ontvangst. De termijnen worden geschorst tijdens de zomervakantie.

Als de commissie een inbreuk op de deontologische code vaststelt, dan kan zij een blaam leggen op de betrokken mandataris.